

107828

LEBEVEGELSER

• Elvis Presley var tidlig 60 år (1957) VG-platereknert, og Elvis var mer enn 10 år da Elvis- og VG-platen - gjorde seg kjent

Vi måtte bare skjelve med . . .

Han var med fra første dag. Som den selvfulgtelige bak av verden var Elvis Presley på plass da VGs platebarometer så dagens lys 16. oktober 1958. Filmmusikeren «King Creole» ble da også en av hans største suksesser, og platen var den første som satte rekord på VG-barometeret, med 18 ukers notering.

Elvis Presley var ingen nyhet da VGs platebarometer ble lansert. Han hadde allerede igjennom noen år tidligere (bl.a. «Heartbreak Hotel», «Hound Dog»), og for oss

Esper Dikson

som stelte med platelaten, skulle han komme til å bli fast inventar blant de ti på topp i 23 år - med i alt 35 singleplater, hvorav åtte gikk helt til topps.

Som de fleste andre rock-artister var Elvis Presley på den tiden utpreget ungdommens «elendom». The Beatles, f.eks., brukte kortere tid på å bli anerkjent og så av eldre generasjoner. Men Elvis' dynamiske still, hans autentiske rost og frivole scenebevegelser var frekt nok og dristig nok til å tillate mer eller mindre opprørsk ungdom. Han ble deres alibi. Her hadde de noe felle, som foreldre og lærere ikke hadde adgang til.

Ulovlig

Det var som om Elvis brakte med seg et element av noe ulovlig. Elvis var spennende. Ruc som bare ungdommen forsto. Og med en rytmeans som kunne få hvilken som helst tenåring til å skjelve.

Skjelve med. Opphisselsen i seg selv gjorde godt.

Da VGs platebarometer ble introdusert, var Elvis Presley langt fra den eneste rock-artisten innen popmusikken. Men han var den eneste som hadde så stort igjennom stort. Musikken den gangen var generelt sett mildere enn det Elvis representerte - ufarligere. Elvis var skjeltsettende i midte betydelig uttalelse og så gi plass til hardere rockertimer. Han gikk foran, og det var bare å følge etter.

Musikkbildet her i landet skiftet med Elvis Presley.

Svare var det løse. Lere musikken som ble hardere. Men Norge ville ikke være Norge om ikke også den elskverdige melodien og forefællende pop hadde en selvstendig plass på salgsbarometeret. Betegnende er det derfor at første gang Elvis Presley innhakk første plass på listen, var det med «Ita Now or Never», hans utpreget moderaterte, lett hukende «Ita Now»-melodi.

Og direkte kosterlig er det å tenke tilbake på at 30. november 1960 delte Elvis Presley «Ita Now» og VG-barometeret med Liger Jacobsons «Froken Johan» og jeg!

LOVEDE

FOR FÅLLA for en utstilling

BRANNFAKKELE fra riksbibliotekaren

NOBELPRISVINNEREN, Bjørn Knud Hamsun. I et universitet oppkalt etter seg?

— Gi Hamsun-navnet til universitetet i Tromsø

AV JENS HENRIK STEMLAND Universitetet i Tromsø kan bli Hamsun-universitet og få diktergiganten og nobelprisvinnerens navn direkte knyttet til seg.

Forlaget er en brannfakkel, og det vil ventelig skape stor debatt på grunn av Hamsuns nasjonalistiske sympatier under 2. verdenskrig. I Oslo har det diskusjonsnorske bolter gått høyt omkring den såkalte Hamsuns-pluss, og i Tromsø ble platen om å sette opp en byste av forfatteren diskutert.

I dag er det en gruppe som arbeider målbevisst med å kalle Hamsun til Tromsø-universitetet. I første omgang i gagnet - senere også i navnet.

Økende interesse

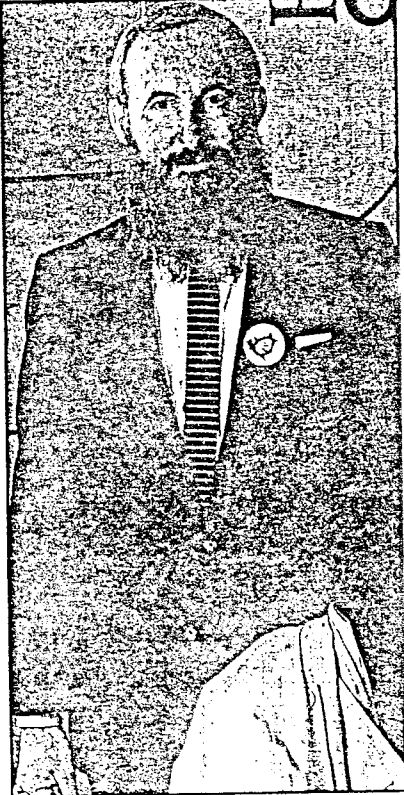
Med i dette arbeidet er først og fremst riksbibliotekar Bendik Rugaas og forfattermannens sønn Ragnvald Knutsen. Knutsen er også leder for Hamsun-selskapet, Norge største litterære selskap. Det er i de siste årene i økende grad blitt trukket inn i virksomheten rundt nobelprisvinneren, ved den økende interessen det er i landsdel for dikteren.

Høge Rugaas er en starten på prosjektet tenkt merkbart med et Hamsun-seminar i Tromsø i september. Det skal være en forløper til å dra i gang en mer permanent virksomhet innenfor rammen til de av Universitetet og Universitetetsbiblioteket i Tromsø. Biblioteket har for øvrig allerede overtatt en komplett samling forfattergaver av Hamsuns bøker.

Det foretigger planer om å bygge et Hamsun-senter på Hamarøy i Nordland, men altså Rugaas ser det vil det være naturlig å la Hamarøy ha det han kaller den turistfiske delen av virksomheten rundt dikteren.

Innenfor rammen

Men det er bare innenfor rammen av Universitetet i Tromsø at arbeidet kan akademiseres, og hvor

OMSTRIDT: Riksbibliotekar Bendik Rugaas vil gjøre Universitetet i Tromsø til Hamsun-universitet. Foto: KJELL FALCK

forskning og studier vil kunne gjøres. Her vil det være viktig å ha et sted til eller kunne få i gang på Hamarøy.

Forfatter er det store utvalget av bøkene til Hamsun. I første rekke til hans bindingsver under krigen på som så ut til å være lys. Men jeg bedømmer at det er viktig å ha et sted for forskere og studenter som vil gjøre forskning og studier som er knyttet til Hamsun.

Men, riksbibliotekar Rugaas mener at det bør dreie seg om en midlertidig tilstand.

Leve i mange år

— Tromsø alle ønsker vi her om en forfatter som skal leve i mange hundre år smid. Kunde finnes det folk som har de største minner fra krigen at de får en slags folioviske rolle i hver gang de hører navnet Knut Hamsun. Det kan jeg forstå, men det er bare smakk om 10-15 år for det er ingen flere igjen. Dette må man se i perspektiv.

«Nei, jeg tror ikke at noen vil finne det leverende opp tilsvarende eller merkelig at man starter et senter for Hamsun studier ved Universitetet i Tromsø, under-søker han.

«Det betyr jo navnet Hamsun blir knyttet til. Det er en viktig del av vår historie og viser til at man f.eks. har en parallell i Oslo hvor man har laget et senter for Hamsun studier. Om man snakker om Hamsun studier som en satsning, så er det i hverfall det det kommer til å være.

«Det er fint hvis noen har fantastisk å komme med noe bedre enn jeg tror Hamsun navnet i seg selv er godt nok.

Hamsun har hatt nobelprisen så lenge at den har fått tid til å virke over mange år og gi ære og be-rammelser. Som forfatter har Hamsun vist at han holder, og mer enn noen andre er han blitt forfatter både for forfatterne og for folk, sier riksbibliotekar Bendik Rugaas.